

Inatsisartuni ilaasortaq Juliane Henningsen, Inuit Ataqtigiit

§ 37 naapertorlugu apeqqutinut, 22. januar 2015-imeersunut akissuteqaat

Apeqqutinut nassiunneqartunut, ineqarnermut ilaqutariinnermullu tunngasunut qujanaq. Ineqarnermut, Sanaartornermut Attaveqaqatigiinnermullu Naalakkersuisoq kiisalu Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoq suleqatigiillutik apeqqutinut akissuteqartuupput.

Matuma kinguliani apeqqutit issuarneqarput, akissummik malitseqartinneqarlutik.

1. Naalakkersuisut Inissiaatileqatigiiffik A/S INI-lu akornanni oqaloqatigiinnerit attaveqatigiinnerit qanoq ingerlasarpat? Tassani Naalakkersuisut attartortitsisutut kiisalu maleruagassiortutut inissisimaffii eqqarsaatigalugit?

AKISSUT: Naalakkersuisut illunik piginnittuupput aammalu Namminersorlutik Oqartussat inissiaataasa aqunneqarneri pillugit A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-mut (INI) isumaqatigiissusiorsimallutik. Soorunami INI-p inissiat maleruagassat, inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni Inatsisartunit aalajangersarneqarsimasut malillugit aquttussaavai. Naalakkersuisut missingersuutitut ukiumoortunut, INI-mit saqqummiunneqartunut isummertarput.

Missingersuutit akuerineqartut tunngavigalugit INI attartortunut ineqarnermut akiliuteqartitsisarpoq. INI qaammatit pingasukkaarlugit najugaqarfiiit aningaasaqarneranni ineriartorneq pillugu nalunaarusianik Ineqarnermut, Sanaartornermut Attaveqaqatigiinnermullu Naalakkersuisoqarfimmu nassiussisarpoq. Naalakkersuisoqarfik INI-lu qaammatinik marlussunnik akunnillinnik ataatsimeeqatigiittarput, suliassat assigiinngitsut oqaloqatigiissutigisarlugit ajornartorsiutillu immikkut ittit saqqummiussinnaallugit.

Naalakkersuisut inatsisiliortutut: Inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat naapertorlugu attartornermut isumaqatigiissutit akuerisat danskisut kalaallisullu suliarineqarsimapput. Attartornermut isumaqatigiissutinik tuluttuunik akuersisoqartarpoq. Aammattaaq "Illuutinik najugaqarfissatut attartortitsisarneq pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 12, 23. april 2008-imeersoq", attartortut inissianillu aqutsisut tamarmik malitassaat saqqummersinneqarsimavoq.

Den 03. februar 2015
Sagsnr. 2015-110396
Dok. Nr.1846637
Postboks 909
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax: (+299) 32 52 86
E-mail: isan@nаноq.gl
www.naalakkersuisut.gl

2. Kommunit ataasiakkaat inunnut isumaginnittoqarfii kiisalu Inissiatileqatigiiffiup A/S INI-p akornanni inisseeqqiisarnermut tunngasuni kiisalu angerlarsimaffeqanngitsut pillugit oqaloqatigiinneq qanoq ittoq ingerlava?

AKISSUT: Attartortumik akiitsulimmik anisitsineq pillugu suliami nassuiaateqarnermut atatillugu INI, Anthon Frederiksen-ip § 37 naapertorlugu apeqquteqaataanut allamut akissuteqarnermut atatillugu attartortumik anisitsisarneq pillugu suliap ingerlasarneranut imaattumik ilisimatitsissuteqarpoq:

“Suliami suliassat uku ingerlanneqartarput:

- *INI-p akiliisitsiniartarnermut immikkoortortaqarfia anisitsinissamut nalunaarummik nassiussisarpaq, assilineria isumaginninnermut allaffimmut attartortumullu nassiullugu. Suliami taamaattumi sulisoq ataaseq ulloq ilivitsaq atorlugu sulisariaqartarpoq.*
- *INI-p anisitsinissaq sioqqullugu isumaginninnermut allaffik politiillu ataatsimeeqatigisarpai. Kisiannili Sermersuup Kommunia ataatsimiinnermut taamaattumut peqataajumangilaq. Ataatsimiinnermi taamaattumi attartortut, anisinneqarnissaminnut utaaqisut allattorsimaffiat sammineqartarpoq. Kommunip attartortoq ikiorsinnaappagu anisitsisariaqartoqassanngitsaq isumaginninnermut allaffiup INI-mut nalunaarutigisinnaavaa. Suliami taamaattumi sulisoq ataaseq ullup suliffiusup affaata missaa atorlugu sulisariaqartarpoq.*
- *Attartortoq amerlanertigut akiitsut akilersorneqarnissaat pillugu akiliisitsiniartarfimmut imaluunniit INI-p najukkami allaffianut saaffiginnittarpoq. Suliami taamaattumi saaffiginnissummut ataatsimut nalunaaquttap akunnerata affap missaa atorneqartarpoq.*
- *Akiliisoqanngippat INI-p najukkami allaffia anisitsinermut suleqataasussaavoq, tamatumani nalinginnaasumik sulisut marluk, illuutinik suliaqartoq, matuersaaserfimmik taarsiisussaq allaffimmilu sulisoq ataaseq atorneqartarput. Anisitsinermut ataatsimut nalunaaquttap akunnerata ataatsip missaa atorneqartarpoq.*
- *Attartortoq qinnuteqarpat inissiamut inisseeqqiffimmut inissinneqartussaavoq pigisaalu toqqorneqartussaallutik. Suliami taamaattumi allaffimmi sulisup ataatsip nalunaaquttap akunnerata affap missaa aamma illuutinik nakkutilliisup/suliaqartup nalunaaquttap akunnerata affap missaa atortarpaat.*
- *Qaammatit pingasut qaangiunnerini inissiami inisseeqqiffiusumi pigisat qimatat piarneqartussaapput. Aamma pequtit aaneqanngitsut iginneqartussaapput. Katillugit nalunaaquttap akunnerisa marluk missaat atorneqartarput.”*

Kiisalu erseqqissaatigineqassaaq, angerlarsimaffeqanngitsut aammalu angerlarsimaffeqanngitsut pillugit ajornartorsiutit ineqarnermut inatsisit

aqqutigalugit maleruagassiuunneqanngimmata.

Attaveqatigiinnermi tassani Naalakkersuisut attartortitsisut akulerusimappat?

AKISSUT: Anisitsisarnernut atatillugu sulianut Naalakkersuisut ilisimasaqanngillat. Anisitsisarnerni inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 2, 12. maj 2005-imeersoq tunngavigineqarpoq. Tassani § 73-imi allassimavoq, attartortoq ineqarnermut, imermut, kiassarnermut qularnaveeqqusiissummulluunniit akiliinngippat, attartortitsisup attartornermut isumaqatigiissut atorunnaarsissagaa.

Tamatumani Ilaqutariinnermut Naalakkersuisoq qanoq peqataava?

AKISSUT: Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoq paasissutissiivoq: "A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-p aamma Namminersorlutik Oqartussat inissiaataanni attartortittakkani attartortup akornanni sulianut Ilaqutariinnermut Naalakkersuisoq akuutinneqartanngilaq. Anisitsinerit kingunerisaannik isumaginninnikkut ajornartorsiutaasartut eqqumaffigaavut."

3. Suliniutit suut Ineqarnermut Naalakkersuisup kiisalu Ilaqutariinnermut Naalakkersuisup kommunini inissaaleqinermik eqqugaasut inisseeqqittarfinniittut angerlarsimaffeqanngitsullu eqqarsaatigalugit kommuninut suliniutigeqqullugit innersuukkusuppaat? Suullu suliniutit aallartinneqareerpat?

AKISSUT: Ineqarnermut, Sanaartornermut Attaveqarnermullu Naalakkersuisutut attartortunut anisitanut pissutsit pitsanngortinneqarnissaat kissaatigisorujussuura. Maannarpiaq Nuummi atorneqangajalersumik inisseeqqittarfeqarpoq. Tassani inisseeqqinneqartut ataatsimut katersorneqarsinnaalissapput, maannatut inisseeqqitat illoqarfimmi inissianut mikisunut assigiinngitsunut inisseeqqinneqartarunnaassallutik. Inisseeqqittarfimmi inisseeqqitanut pissutsit aqqissuussaanerussapput. Kisiannili eqqaamasariaqarpoq paasineqartariaqarlunilu, attartortut peqquteqanngitsumik inissianit attartukkaminnit anisitaaneq ajormata. Anisitsisarnerit amerlanertigut attartornermut akiliinngitsoornermik peqquteqartarput. Attartortut anisineqarnissaannik politit suliakkerneqannginnerini kommunini isumaginninnermi oqartussaasut attaveqarfigineqaaqartarput.

Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoq ilisimatitsivoq:

"Ilaqutariinnermut Naalakkersuisup 2014-imi Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliaq peqatigalugu nassuerutigaa, sammivinnit assigiinngitsunit suliniuteqartoqarnissaa pisariaqartinneqartoq, angerlarsimaffeqannginnermut pingaartumik isumaginninnikkut ajornartorsiuteqarneq, suliffissaaleqineq ilaatigullu tarnikkut ajornartorsiuteqarneq peqqutaasut Naalakkersuisoq isumaqarmat. Kiisalu kommunit suleqatigalugit ataqatigiissaakkamik

suliniuteqarnissaq pisariaqartinneqarpoq. Angerlarsimaffeerussinnaasut pillugit oqaloqatigiinneq aallartinneqarpoq, innuttaasut suliniuteqarfiusut 3-mi inissisimasut pillugit oqaloqatigiinnermik aallartitsisoqarluni. Kiisalu Naalackersuisut suliniut "inissiat tamatigoortut" aallartippaat, taakkunanilu ineqarnermut akiliutit akikinnerupput, inissiat initussutsimikkut minnerugamik aammalu atorneqarsinnaanermi inikinnerullutik. Taamaalilluni angerlarsimaffeqanngitsut inissaqartinneqalernissaat siunnerfigalugu isumaginninnikkut suliniuteqarnissamut sinaakkusiisoqarsinnaavoq. Maannarpiaq inatsisitigut suliniuteqartoqarnissaa eqqarsaatigineqanngilaq. Erseqqissaatigineqassaaq, isumaginninnermut inatsisit aalajangersakkanik, inissaqartinneqarnissamut pisinnaatitaaffiliiffiusunik imaqanngimmata. Kisiannili kommunit isumassuinnermut tapiissutinullu tapersiisarnikkut, tassungalu ilanngullugu pisortatigoortumik ikiorsiisarnikkut innuttaasut angerlarsimaffeqannginnerannut akiuiniarnissamut ikiuinissamullu periarfissaqarput.

Kiisalu ilisimatitsissutigineqarsinnaavoq, Ilaqutariinnermut Naalackersuisoqarfimmi angerlarsimaffeqanngitsut ajornartorsiutaanerat siunnerfigalugu sulianik ingerlatsisoqarmat.

4. Naalackersuisuusimasut aprilimi ukioq kingulleq ilisimatitsipput, angerlarsimaffeqanngitsut pillugit suliniutinik ukiunut qulinut pilersaarutissanik pilersitsissallutik, suliaq taanna sumut killippa?

AKISSUT: Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu

Naalackersuisoq ilisimatitsivoq:

"Kommunalbestyrelsinut ilaasortat Nuummi pikkorissartinneqarnerinut atatillugu kommunalbestyrelsit nalunaaruteqarput, innuttaasunut suliniuteqarfiusunut 3-mi inissisimasunut suliniutit nukittorsarniarlugit, aammalu suliassaqarfimmi ukiunut qulinut pilersaarummut tapersiiniarluni suleqatigiinnissaq kissaatigigitsik.

Siunissamut ungasissumut pilersaarusiortoqarnissaa Ilaqutariinnermut Naalackersuisup soqutigaa, kisiannili pilersaarummut ukiunut qulinut atuuttussamut pituttornissani kissaatiginagu.

Nalunaarusiaq 'Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqannginneq' (2013) angerlarsimaffeqannginnermut akiuiniarluni suliniuteqarnermut tunngaviliisuulluarpoq.

Angerlarsimaffeqannginneq pinngitsoortinniarlugu ikiorsiiffiginiarlugulu suliniuteqarnermi kommunit ilaatigullu inissiatileqatigiiffiit (INI aamma Iserit) pingaarutilittut inissisimapput.

Ilaqutariinnermut Naalackersuisoqarfik akimuilluni suliniummik piareersaavoq, tassanilu suleqataasut soqutigisaqartullu attuumassuteqartut ilaatinneqassapput. Suliap 2014-imi aallartinneqarnissaa pilersaarutaasimagaluarpoq, kisiannili suliassamut sulisutigut isumalluutissanik immikkoortitsisoqarnissaa Naalackersuisunngortussallu utaqqineqartariaqarsimapput. Aqutsisoqatigiinnik suliamullu suleqatigiissitamik

piaartumik pilersitsisoqassaaq, tamatumalu kingorna 2015-ip naanissaata tungaanut suliap ingerlanissaa naatsorsuutigineqarpoq.”

- 5. Naalakkersuisut inisseeqqiisarfiit eqqarsaatigalugit minnerpaaffiliisunik piunasaqaateqalersaernerlutik?
Inuit qassit najugaqarsinnaanerannut tunngasumik, inisseeqqiisarfiit qassit maanna siunissamilu pisariaqartinneqartussat eqqarsaatigalugit, inisseeqqiisarfiit pitsaassusaannut tunngasumik, inisseeqqiisar-finni najugaqarsinnaanerup aalajangersimasumik sivilissusilerneqarnissaanut tunngasumik, utaqqisoqarneranut tunngasumik allanilluunniit?**

AKISSUT: Inisseeqqinnernut atatillugu inissianik inisseeqqiffissanik atugassiisoqarsinnaanissaa qulakkeerneqartarpoq. Taamaattumik ikinnerpaaffiliinissaq naleqqutinngilaq. Attartortoq anisitaq tamatigut inissiamut inisseeqqiffissaminut neqeroorfigineqartarpoq. Inissiat inisseeqqiffiusut pitsaassusissaanut minnerpaaffiliisoqarsinnaanngilaq, nuna tamakkerlugu inissiat pissusii assigiinngitsorujussuummata. Inissiat inisseeqqiffiusartut pitsaassusiinut najukkani pitsaassutsit tunngaviusarput. Inissianut inisseeqqiffinnut utaqqisut allattorsimaffiliorneqarneq ajorput, anisitsinernut atatillugu atugassiinissaq pisussaaffiummat.

Neriuppunga matumuunakkut apeqqutit ataatsimut naammaginartumik akissuteqarfigisimassallugit.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Knud Kristiansen